

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Yhteiskuntapolitiikan laitos	
Tekijä-Författare-Author Ropponen, Anu			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Monikulttuurisuus sosiaalityön koulutuksessa: Tutkimus Helsingin ja Tampereen yliopistojen sosiaalityön opetussuunnitelmien sisältämistä monikulttuurisuuskäsityksistä vuosina 1990-2003			
Oppiaine-Läroämne-Subject Sosiaalityö			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2003-12-08	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 92 s. , liites. 6
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tässä tutkimuksessa selvitetään, millaisia käsityksiä monikulttuurisuudesta ja monikulttuurisesta koulutuksesta Helsingin ja Tampereen yliopistojen sosiaalityön opetussuunnitelmat sisältävät vuosina 1990-2003. Tutkimuksessa pyritään löytämään vastaus siihen, milloin ja missä määrin monikulttuurisuus on ollut osa sosiaalityön koulutusta, millaista se on ollut, ja miten sitä on opetettu. Tutkimuksessa selvitetään myös sosiokulttuuristen ryhmien, erityisesti suomalaisten, representaatiota sosiaalityön opetussuunnitelmissa. Tutkimuksessa tarkastellaan erikseen monikulttuuriseksi oppisisällöiksi luokiteltujen opintojen sisältöä, muutosta ja opetusmenetelmiä. Taustalla on vaikuttanut kriittinen pedagogiikka, ja sen mukainen käsitys monikulttuurisuudesta.</p> <p>Tutkimusaineisto tuotettiin tarkasteluajankohtana 1990-2003 opinto-oppaissa ilmestyneistä sosiaalityön opetussuunnitelmista. Yhteensä aineistoa on 97 sivua.</p> <p>Tutkimus on painotukseltaan kvalitatiivinen. Tutkimusmenetelmänä on käytetty sekä sisällön erittelyä että laadullista sisällön analyysiä. Sisällön erittelyllä muodostettiin yleiskuva opetussuunnitelmien oppisisällöistä ja ne luokiteltiin teoreettisia, käytännöllisiä ja tutkimuksellisia valmiuksia tuottaviin luokkiin. Laadullisen sisällön analyysin avulla opetussuunnitelmista etsittiin tekstisegmenttejä, joissa ilmaantuvat monikulttuurisuus ja/tai sen lähikäsitteet, ja kontekstualisoinnin avulla muodostettiin tulkinta opetussuunnitelmien käsityksestä monikulttuurisuudesta. Eriksen tarkastellaan myös monikulttuurisia oppisisältöjä. Tarkastelun kohteena ovat ajallinen muutos, sisällöt ja opetusmenetelmät. Näkökulma, josta ilmiötä tarkastellaan ja aineistoa arvioidaan, on horjuttava monikulttuurisuus.</p> <p>Yliopistojen tavat toteuttaa monikulttuurista koulutusta poikkesivat toisistaan. Helsingin yliopistossa muutos on tapahtunut monikulttuurisuuden näkymättömyydestä monikulttuuristen oppisisältöjen lisäämiseen opetussuunnitelmaan. Tampereella monikulttuuriset oppisisällöt ovat olleet opetussuunnitelmissa koko tarkastelun ajan. Tapahtunut muutos on ollut Tampereen yliopistossa laadullinen, ei niinkään määrällinen. 1990-luvun aikana käsityksessä monikulttuurisuudesta muutos on tapahtunut sosiaalityön erityisalasta laajempiin teemoihin. Kummassakin yliopistossa painotus on ollut monikulttuurisuuden pitämisenä sosiaalityön erityisalanä.</p> <p>Vasta viime vuosina opetussuunnitelmissa näkyy viitteitä muutoksissa tieto- ja oppijakäsityksissä, jotka teoreettisesti voisivat mahdollistaa horjuttavan monikulttuurisuuden toteutumisen sosiaalityön koulutuksessa. Tutkimuksen tulokset vahvistavat aiempien tutkimusten havaintoja siitä, että sosiaalityön opetussuunnitelmat sisältävät vain vähän monikulttuurisia oppisisältöjä, vaikka opetusmenetelmät ja oppisisällöt ovatkin monipuolistuneet 1990-luvun alusta huomattavasti. Myös muiden sosiokulttuuristen ryhmien representaatio on opetussuunnitelmissa vähäistä. Monikulttuuriset oppisisällöt ovat kummassakin yliopistossa vapaaehtoisia, eikä tutkimustulosten perusteella kummankaan yliopiston kohdalla voida sanoa monikulttuurisuuden olevan opetuksen läpäisevä periaate. Läpäisyperiaatteena toteutettu horjuttava monikulttuurisuus edellyttäisi oppisisältöjen lisäämistä kaikissa kolmessa valmiuksia tuottavassa luokassa, monikulttuurisuuden huomioimista kaikessa opetuksessa, ja muutoksia opetusmenetelmissä. Suuntaus tietokäsitysten muuttumiseen on opetussuunnitelmien perusteella jo havaittavissa.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords Helsingin yliopisto Tampereen yliopisto monikulttuurisuus - sosiaalihuoto - sosiaalityö sosiaalityö - koulutus - opetussuunnitelmat yliopistot - opetussuunnitelmat - oppisisällöt korkeakouluopetus - opinto-oppaat - 1990-luku - 2000-luku			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			